

ประสิทธิผลของนโยบายแอปพลิเคชัน
ต่อความร่วมมือในการรับประทานยาในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ประสิทธิผลของโมบายแอปพลิเคชันต่อความร่วมมือในการรับประทานยาในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
THE EFFECTIVENESS OF MOBILE APPLICATION ON MEDICATION ADHERENCE
IN PATIENTS WITH STROKE

สุธิดา นครเรียบ 5736833 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดวงรัตน์ วัฒนกิจ ไกรเลิศ, พย.ค., วิชชุดา เจริญกิจการ, ปร.ค.
(การพยาบาล), สงคราม โชติคอนุชิต, พ.บ., ว.ว. (ประสาทอายุรศาสตร์), วชิรศักดิ์ วานิชชา ปร.ค. (คอมพิวเตอร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโมบายแอปพลิเคชันต่อความร่วมมือในการรับประทานยาในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง อายุ 18 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่รักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่ง จำนวน 56 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการสุ่มแบบบล็อก กลุ่มละ 28 ราย กลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติและได้รับคู่มือการรับประทานยาสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มทดลองได้รับการดูแลตามปกติ ได้รับคู่มือการรับประทานยาสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และได้รับ โมบายแอปพลิเคชันติดตั้งบนสมาร์ตโฟน ประกอบด้วยการเตือนรับประทานยาและนัดหมาย ฐานข้อมูลยา อาการของโรคหลอดเลือดสมอง ระบบบันทึกการสัณนิษฐานรับประทานยา และการเชื่อมต่อข้อมูลกับผู้วิจัย ระยะเวลาการทดลอง 4 สัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามความร่วมมือในการรับประทานยา มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแมนวิทนีย์

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นเพศชาย ร้อยละ 71.4 และ 53.6 ตามลำดับ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 53 ปี (SD=9.92) และกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 58 ปี (SD=12.20) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความร่วมมือในการรับประทานยาก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.05$) และภายหลังการทดลอง คะแนนความร่วมมือในการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับ โมบายแอปพลิเคชันมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.05$) เมื่อสิ้นสุดการวิจัยกลุ่มทดลองมีผู้ที่มีความร่วมมือในการรับประทานยาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.86

ผลการศึกษานี้ผู้วิจัยเสนอแนะว่าพยาบาลควรมีการสนับสนุนให้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองใช้แอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการรับประทานยาและ โมบายแอปพลิเคชันควรพัฒนาให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับแผนการรักษาของผู้ป่วยแต่ละราย

คำสำคัญ: ความร่วมมือในการรับประทานยา/ โมบายแอปพลิเคชัน/ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

THE EFFECTIVENESS OF MOBILE APPLICATION ON MEDICATION ADHERENCE IN PATIENTS WITH STROKE

SUTHIDA NAKHORNRIAB 5736833 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART, DNS., VISHUDA CHAROENKITKARN, Ph.D. (NURSING), SONGKRAM CHOTIK-ANUCHIT, M.D., Dip (THAI CLINICAL NEUROLOGY), VAJIRASAK VANIJJA, Ph.D. (COMPUTER SCIENCE)**ABSTRACT**

The present study was a randomized controlled trial whose objective was to study the effectiveness of mobile application on medication adherence in patients with stroke. The sample comprised of 56 stroke out-patients of a tertiary hospital. Block random assignment was used to assign the sample into the experimental group (N=28) and the control group (N=28). The control group received regular nursing care and the medication handbook for patients with stroke. The experimental group received regular nursing care, the medication adherence handbook, and was given the mobile application with reminder, medication information, stroke symptoms, medication taken record system, and interconnection data system with researcher. There was a 4-week trial period. Data were collected using personal data questionnaire and medication adherence report scale (MARS5) which obtained Cronbach's Alpha Coefficient at .81 and were analyzed by Mann-Whitney Test.

The results revealed that the subjects were 71.4% males in the experimental group and 53.6% in the control group with mean age of 53 years (SD = 9.92) and 58 years (SD = 12.20), respectively. There was no significance differences ($p < .05$) in the gender and age between the experimental and the control groups, there was no significance differences ($p < .05$) in medication adherence scores before the experiment in the experimental and control groups, however after the experiment medication adherence in the patients who received the mobile application had higher score than the control group with a statistical significance ($P < .05$), indicating that the mobile application could improve the patients' adherence by medication at 42.86 %.

The researcher suggested that nurses should promote patients with stroke to use the mobile application to improve medication adherence. In addition, the application need to be adjusted or add more details to fit each patient's lifestyle and treatment plan.

KEY WORDS: MEDICATION ADHERENCE / MOBILE APPLICATION / PATIENTS WITH STROKE

141 pages